

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Cap. II. De copulata, distinctaque Theologia, & quæ sit divina unio, &
distinctio?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

tum. Nunc, id est, in presenti vi a utitur, sicut nobis est possibile propriis signis ad divina cognoscenda; quia quidem signa sunt iam perfectiones, quae procedunt a DEO in creaturas, quae & metaphysicae, quae a creaturis per similitudinem transferuntur in DEUM. Et dicuntur signa propria, cognoscendi rerum divinarum respectu nostri, quia non est possibile nobis aliter innoscere res divinas.

Non tamen sic utimur huiusmodi signis, quod in eis mens nostra remaneat, nihil ultra ea Deum exultimans; sed ex istis signis rursus extendimur secundum nostram proportionem, ad simplicem & unitam veritatem intelligibilem miraculorum; id est, ad mirabilem contemplationem, quas de rebus divinis per ista signa accipimus. Dicit autem ad simplicem, & unitam veritatem, ut simplicitas correspondeat compositioni signorum, unitas vero eorum multitudini & diversitati.

Et ne quis credat, quod per signa praedicta veritatem, & intelligentiam divinorum perfecte comprehendere possimus, addit: quod immittimus nos ad super substantialium radium, id est, ad veritatem de DEO cognoscendam, non perfecte, sed secundum quod fas est nobis, scilicet, sedentes, seu quietantes nostras intellectuales operationes, ne ultra ferantur, quam nobis sit datum, & hoc dico post omnem secundum nos unionem Deiformium, quod postquam secundum Deiformitatem uniti fuimus per cognitionem rebus divinis, quantumcumque nobis est possibile, adhuc remanet aliquid de rebus divinis nobis occultum, a cuius inquisitione oportet nos sedare intellectum. Quia nulla virtus finita extendit se in infinitum. Hae ex D. Thom.

Ex praedictis verbis inferunt Mystici celeberrimas assertiones spirituales. Prima, quod meditatio discursiva mediis imaginibus, & figuris ab imaginatione formatis, debet praeposui tamquam primus gradus scale spiritualis ad contemplationem. Secunda, quod ex discursu imaginatio statim fiat transitus ad ponderationem quietam. Tertia, quod terminetur ad actum fidei universalem & simplicem. Quarta, quod debet cessare in operatione activa, ut passiva possit moveri a Deo iuxta verba Dionysii sedentes nostras intellectuales operationes, secundum translationem Joan. Sacerdoti. Vel feratibus spiritibus actionibus nostris secundum actionem Ambrosii Camaldul. Vel cum mentis nostra cohibemus secundum Petri.

V. Resolur. 20. & 64.

Documentum 52.

Vixit saliter est incomprehensibilis, & neque sensus eius est, neque phantasia, neque opinio, neque nomen, neque sermo, neque talis, neque scientia.

De hac propositione dictum est supra ad cap. 4. & 5. Theologiae mysticae: nec indiget ulteriori explicatione.

Documentum 53.

Isti Deiformes ad Angelorum imitationem, sicut est possibile unita mentes quoniam secundum omnis intellectuales operationes quietem tali sit deificatarum mentium ad supremum lumen unitio: laudant ipsum proprie, maxime per ablationem a cunctis existentibus, &c.

Expositio D. Thom.

Expos. D. Th. Isti, scilicet, immisionibus divinis, ad Iesu Oper. Tom. II.

nis, & susceptionibus unita, i.e. conjunctae mentes Deiformes, i.e. Deo conformatae ad imitationem Angelorum, sicut est possibile in hac vita: laudant Deum maxime, proprie per ablationem, seu remotionem a cunctis existentibus, & hoc ideo, quia unio sanctarum mentium ad Deum, qui est super omne lumen, fit talis, scilicet, per remotionem ab exist. secundum quietem omnis intellectuales operationis, i.e. in ultimo, in quo quiescit omnis eorum intellectualis operatio. Hoc enim est ultimum, ad quod pertingere possumus circa cognitionem divinam in hac vita, quod Deus est supra omne id quod a nobis excogitari potest, & ideo nominatio DEI, quae est per remotionem, est maxime propria. Et enim illi, qui sic laudant Deum per remotionem, per illuminationem DEI vere, & supernaturaliter sunt hoc edocti ex beatissima conjunctione ad DEUM. Hae ille.

Hanc illuminationem, & communicationem propriam Angelorum, & communicatam in hac vita aliquibus contemplativis valde perfectis, dicit Auctor concordiae myst. l. 3. c. 24. esse consolationes quasdam nimium felices & supernationales, quas D. Augustin. in Genes. c. 12. vocat, voces beatitudinis, & quibus (ut inquit D. Th. de verit. q. 13. a. 3. ad 9.) Deos Martyres ad agones confortabat. Et eodem l. 3. c. 47. dicit, hanc illuminationem per species intelligibiles infusa, sicut Angelicis mentibus fieri etiam illis, praefertim animabus, quae ad statum unionis habitualis pervenerunt, de quo statu loquitur Seraphica M. mans. 7. cap. 1. & N. V. P. Cant. 28. & huius generis (inquit ille) fuit revelatio illa celebris mysticis sanctissimae Trinitatis, cujus ipsa S. Mater ibi meminit, & aliae similes. Mihi tamen videtur, posse generaliter intelligi de contemplatione infusa Theologiae mysticae, ad quam disponitur mens per ablationem omnium cognitorum, ut supra diximus. De quo videtur N. Joseph ad JESU-MARIA 1. p. ascens. sus lib. 1. c. 33. Hinc Resolutio 57. & 61. & 64. & 85.

Auctor concordiae myst. l. 3. c. 24.

S. M. T. p. 14.

CAPUT II.

De copulata & distincta Theologia, & quae sit divina unio & distinctio.

In hoc capite inquit S. Doctor nomen boni, & aliorum attributorum, & eius quae de Deo sunt emanationes de tota Trinitate praedicari, & proinde copula & distinctio verò nomina esse personalia, & quae pertinent ad mysteria humanitatis. Et attributa vocari uniones in Deo, nomina desumpta ab emanationibus vocari distinctiones: divinas personas sola relatione distingui: Deumque se totum esse participabilem, & non participabilem. Res divinas a nobis ex solis participationibus cognosci. Quomodo in Deo sit omnis Paternitas, & Filiatio, & quod effectus sint similes causis, non caute effectibus. Modum incarnationis omnibus esse ignotum. Assert verba Hierothei, quomodo JESU divinitas sit omnia in omnibus, & super omnia, & quomodo Christus naturam nostram participaverit. Denique quomodo Deus in omnibus rebus unus sit, & dicatur multiplicari, cum multas res producat.

Huius capitis meminit D. Th. 1. p. q. 32. a. 1. Si aliquis est qui totaliter eloquiis celsit, longe erit a nostra Philosophia, &c. & q. 67. a. 2. conjungantur diversi radii, & separantur, & q. 93. art. 2. ha.

D. Th. 1.

p. 7. 32.

4. 1.

B b b

habent causata causarum suarum conjungentes imagines. Similiter in 1. dist. 15. q. 2. a. 2. & d. 21. q. 1. a. 1. & d. 28. q. 1. a. 1. & disp. de pot. q. 10. a. 1. & de malo q. 16. art. 7.

Documentum 54.
ex Lect. 4.

Omnia divina, & quaecumque nobis sunt manifestata solis participationibus cognoscuntur.
Expositio D. Thomae. Hic assignat rationem, quia nihil cognoscitur, nisi secundum quod est in cognoscente. Sunt autem quaedam cognoscibilia, quae sunt infra intellectum nostrum, quae quidem habent simplicius esse in intellectu nostro, quam in se ipsis, sicut sunt omnes res corporales. Unde ista dicuntur cognosci à nobis per abstractionem. Divina autem simplicia & perfectiora sunt in se ipsis, quam in intellectu nostro, vel in quibuscumque aliis rebus nobis notis. Unde divinorum cognitio dicitur fieri, non per abstractionem, sed per participationem. Hæc autem participatio est duplex: una secundum quod divina in ipso intellectu participantur, prout intellectus noster participat intellectualem virtutem divinam. Alia vero secundum quod divina participantur à rebus, quae se in intellectu nostro offerunt, & secundum utramque istarum participationum divina cognoscimus. Hæc ille.

Nota. Divina à nobis cognosci duplici participatione, scilicet luminis & objecti. Hinc Resolut. 55.

Documentum 55.

Loquens Dionysius de B. Hierotheo, à quo aliquas notitias divinorum accepit, ait: Quae ille, sive à sancto Theologo accepit, sive à experta eloquentium persequutione perspexit, ex multa circa ipsa luctatione, & contritione, sive etiam ex quadam doctus est diviniore inspiratione, non solum discens, sed & patiens divina, & ex compassione ad ipsam, si ita oportet dicere, ad indicibilem, & mysticam ipsorum perfectus est unionem & fidem.

Expositio D. Thomae. ponit inquit tres modos, quibus ea Hierotheus acquirere potuit: unus est, ad discendo à sanctis Theologis, id est, ab Apostolis. Alios ex proprio studio, & subtili discussione sanctarum Scripturarum, quae discussio in duobus consistit, nempe ex multa luctatione circa ipsa, in quo assiduitas studii designatur: & contritione, in quo designatur diligens Scripturae expositio. Tertius ex quadam inspiratione diviniore, quae communiter fit multis, non solum discens, sed & patiens divina, id est, non solum divinorum scientiam in intellectu accipiens, sed etiam diligendo, quod eis eis unitur per affectum. Passio enim magis ad appetitum, quam ad cognitionem pertinere videtur: quia cognita sunt in cognoscente secundum modum cognoscentis, & non secundum modum rerum cognitarum: sed appetitus movet vires secundum modum quo in se ipsis sunt, & sic ad ipsas res quodammodo afficitur. Sicut autem aliquis ex habitu virtutis, quam habet, in affectu perficitur ad directè judicandum de his, quae ad virtutem illam pertinent: ita qui afficitur ad divina, accipit divinitus rectum iudicium de rebus divinis. Et ideo subdit, quod ex compassione divina, id est, ex hoc, quod diligendo divina conjunctus est

eis, si tamè dilectionis unio compassio dici debet, i.e. simul passio, perfectus est Hierotheus, i.e. institutus ad unionem & fidem ipsorum, i.e. ut eis, quae dixit, uniretur per fidei unionem, dico indicibilem, i.e. quae humano magisterio doceri non potest, & mysticam, i.e. occultam, quae excedit naturalem cognitionem. Hæc ille.

Ex hoc, quod dicitur de Hierotheo, scilicet divina participatione, inferunt Mystici, rectè appellati operationes mysticas, passivas animae, illas, ad quas movetur illuminatione, ac influentia divina: sicut enim ab Arist. 3. de anima tex. 12. vocantur passivae illae potentiae, quae ab aliis moventur, ita similis motio dicenda est passio. Hinc Resolutio 56.

CAPUT III.

Qua sit vis orationis, & de beato Hierotheo, & de Religione & conscriptione Theologica.

Ocet, orationem sublevare ad Deum, & in illa non tam Deum nobis appropinquare, quam nos Deo: illumque praesentem esse omnibus, non autem illi omnia. Laudat D. Hierotheum Magistram suam post Paulum, & reddit rationem, cur post ipsum scripserit, nimirum, quia ille compendio usus est. Refert etiam quid ipse, & Hierotheus cum Petro, & Jacobo egerint ad Deipatæ sepulchrum.

Hujus capituli meminit D. Th. 1. p. q. 7. art. 2. bonum primò poni, quàm ens. Et qu. 13. a. 11. quod boni nominatio excellenter sit manifestativa omnium DEI processionum, & q. 19. a. 9. esse malum ad omnis, i.e. universi perfectionem conferens. Et 2. 2. q. 83. a. 1. ante omnia ab oratione incipere esse utile, sicut DEO nos ipsos amantes. Et q. 101. a. 3. ea, quae sunt creaturarum, per quandam superexcellentiā, & causalitatem transferri in Deum. Similiter in 1. dist. 37. q. 1. a. 2.

Documentum 56.

Oportet nos orationibus primum ad ipsum, sicut boni principem produci, & magis ipsi propinquantes in hoc doceri optima bona circa ipsam colligata.

Expositio D. Thomae. Dicit ergo, quod oportet nos produci, i.e. exendi per orationes ad ipsam Trinitatem, sicut ad principium omnis boni processionis, quia per hoc, quod nos oramus, ei appropinquamus; & quanto magis appropinquamus ei, tanto magis possumus addiscere dona bonitatis eius, quae circa ipsam collocantur, quasi ab ea per similitudinem bonitatis derivata. Quanto enim aliquis magis appropinquat alicui rei, magis cognoscit, quae circa ipsam sunt.

De hac propositione vide Resol. 34. & 55.

Documentum 57.

Etenim ipsa quidem universis adest, non autem omnibus ipsi adsunt.

Expositio D. Thomae. Ipsa quidem sancta Trinitas omnibus adest, in quantum omnibus sua dona communicat: sed non omnibus ipsi adsunt, in quantum deficiunt à participatione ejus: sed quando nos invocamus ipsam, tunc adsumus ei appropinquantes ad ipsam. Hæc D. Th.

De presentia DEI in rebus videatur Resolut. 34.

Do-